

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET ALTERBERGET I LULEÅ KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) ska länsstyrelsen vara förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara den biologiska mångfalden samt att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området. Områdets naturskogs kvaliteter samt dess opåverkade karaktär ska bevaras. Syftet är även att området ska kunna fungera som kärnområde och spridningskälla för hotade naturskogsarter. Inom ramen för dessa mål ska reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området
- Områdets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets namn:	Alterberget
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	8,5 km VSV om Luleå Blå kartan 24L
Area:	49 ha
Fastigheter och ägare:	Gäddvik 5:8, Privat markägare

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada växande eller döda träd och buskar för annat ändamål än skogsbruk eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga luft- eller markledning.
6. Införa för trakten främmande växt- eller djurart.
7. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
8. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.
9. Framföra motordrivna fordon.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

10. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
11. Uppföra älgstorn

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel enligt fastställd skötselplan.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar, stigar eller andra anläggningar.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med Rennäringslagen (1971:437). Före lokalisering och utformning av fasta anläggningar samt ändring av befintliga anläggningar skall samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ miljöbalken (förordning 1998:904).
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får lättare älgdragare användas.
5. I de fall Totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose:

1. Områdets vård och skötsel i enlighet med fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Skada eller störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller att medvetet uppehålla sig i närheten av rovfågelbo, lya eller gryt.
4. Fånga och insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Elda annat än på anvisad eldplats.
7. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de utkom från trycket i länets författningssamling.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	49 ha
Naturtyper:	Skogsmark 43 ha, varav produktiv skog 41 ha Myr 6 ha

Alterberget ligger i Luleälvens dalgång, endast några kilometer från älvens utlopp i Bottenviken. Landskapet är flackt med enstaka mindre bergstoppar på drygt 100 m ö h. Berggrunden i området domineras av Revsundsgranit. Alterberget utgör ett för kustregionen förhållandevis stort, sammanhängande naturskogsområde som hyser en stor mångfald växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Naturreservatet Alterberget ingår i EU's nätverk av särskilt värdefulla naturområden, NATURA 2000 (SE0820624).

Det aktuella området på Alterberget karaktäriseras av ett granskogsdominerat drag med inslag av ett flertal grova aspar och sälgar. Dråget sträcker sig söderut från sjön Gäddträsket som ligger strax nordost om reservatet. I dråget är luftfuktigheten hög och vissa delar är sumpiga. Här har lunglav hittats växande på gran, vilket är mycket ovanligt. Lunglav förekommer annars rikligt på framförallt sälg men även på de gamla asparna i området. I fältskiktet uppträder bl a norna och skogsfru.

Inslaget av tall ökar gradvis högre upp i sluttningen och på toppen av berget växer hållmarkstallskog. Längs sluttningen förekommer spridda mycket gamla tallöverståndare.

I den nordvästra delen av reservatet finns ett kalavverkat område. Den resterande skogen i reservatet är inte påverkat av modernt skogsbruk men spår av äldre plockhuggning förekommer. Tillgången på död ved, som lågor (främst gran) och torrakor, är fläckvis relativt god. Stora delar av området visar tydliga spår av skogsbrand, bl a förekommer brandljud i de flesta av de gamla tallöverståndarna.

Exempel på arter som påträffats är ullticka, rosenticka, lappticka, gränsticka, liten aspgelélav och stiftgelélav. Observationer har även gjorts av tretåig hackspett och spillkråka. Både duvhök och tretåig hackspett har konstaterats häckande i området. Skogsområdet har goda förutsättningar att fungera som kärnområde och spridningskälla för hotade naturskogsarter i landskapet om det tillåts en fortsatt fri utveckling.

Det tätortsnära läget bidrar till att reservatet har ett högt värde för det rörliga friluftslivet. Området korsas också av flera stigar, vilket visar att området redan idag används som utflyktsmål.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden har varit kända sedan mitten på 1990-talet. Skogsgruppen Steget Före i Luleå har i en rapport lyft fram Alterberget som ett av de fyra mest skyddsvärda områdena i Luleå kommun. I Luleå kommuns naturvårdsplan är området värderat till klass 1. Skogsvårdsstyrelsen har klassat en stor del av reservatet till nyckelbiotop och har även bildat ett biotopskyddsområde i centrala delen av reservatet.

Sommaren 1999 genomförde länsstyrelsen en naturvärdesinventering i området. Inventeringen visade på att naturvärdena i området var av mycket hög klass. December 1999 beslutade länsstyrelsen om interimistiskt naturreservat vid Alterberget på grund av att delar av området var akut hotat av slutavverkning.

Länsstyrelsen gjorde därefter en ansökan om medel till naturvårdsverket för att kunna lösa in området och skydda det som naturreservat. Ansökan godkändes och en värdering av området genomfördes. Reservatet som ligger på privat mark har ersatts genom intrångsersättning år 2003.

Beslutet har föregåtts av samråd med Luleå kommun som tillstyrker reservatsbildningen. Kommunen har i sitt yttrande haft värdefulla åsikter gällande skötselfrågor som kommer att beaktas i det framtida skötselarbetet (ex eldplatsförslag). Ärendet har även remitterats till Skogsvårdsstyrelsen, Försvarmakten och SGU som samtliga tillstyrker förslaget. SGU har i sitt yttrande bifogat en skrivelse från Bergsstaten som också tillstyrker förslaget.

Av berörda samebyar (Jåhkågaska, Sirkas, Tuorpon och Udtja) har Jåhkågaska Tjiellde inkommit med yttrande där man tillstyrker förslaget.

Ekonomistyrningsverket har givits tillfälle att yttra sig enligt 27 § 3 verksförordningen, men avstått.

Länsstyrelsens bedömning

Naturreservatet Alterberget utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer, bland annat flera rödlistade arter. Skogsavverkningar och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden skulle äventyras. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat tagits upp.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bl a omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

Länsstyrelsens styrelse fattade den 25 april 2003 ett inriktningsbeslut om arbetet med reservatsbildning i länet. Naturreservatet Alterberget ingår bland de planerade reservat som redovisas i inriktningsbeslutet.

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson. Föredragande var naturvårdshandläggare Carola Orrmalm. I den slutliga handläggningen av ärendet har även naturvårdsdirektör Anna von Sydow samt länsassessor Lotta Lauritz deltagit.

Per-Ola Eriksson

Carola Orrmalm

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

Bilagor

1. Karta över reservatet
2. Översigtskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

2005-03-07

511-95-00
2782

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Luleå kommun, 971 85 Luleå

Lantmäterimyndigheten, Box 847, 971 26 Luleå

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Skogsvårdsstyrelsen i Norrbotten, Box 50 123, 973 24 Luleå

Maria Numan, Bälingvägen 6, 975 94 Luleå

Martin Petersson, Planetstigen 4, 181 63 Lidingö

Mats Petersson, Bälingevägen 17, 975 94 Luleå

Jåhkågaska Tjiellde sameby, Lars-Åke Spiik, c/o Samebyarnas kansli,
Köpmangatan 19, 962 32 Jokkmokk

Sirkas sameby, Bertil Kielatis. Västergatan 24, 962 33 Jokkmokk

Tuorpon sameby, Lars Henrik Gunnare, Luovos 2101, 962 99 Jokkmokk

Udtja sameby, Rune Stokke, Box 41, 962 05 Kåbdalis